

pràctiques externes

Campus Docent

Sant
Joan
de Déu

Escola Universitària d'Infermeria
Adscrita a la Universitat de Barcelona
Centre Docent

Índex

Finalitat de l'aprenentatge clínic	3
Assignatures de pràctiques externes	3
Objectius generals a assolir en totes les assignatures de l'aprenentatge clínic	4
Competències transversals de les assignatures d'aprenentatge clínic	5
Assignatures: Estades Clínicas I, II, III	6
• Competències específiques	6
• Resultats d'aprenentatge	6
Assignatura: Pràcticum	8
• Competències específiques	8
• Resultats d'aprenentatge	8
Activitats d'aprenentatge a realitzar durant les pràctiques	11
Llistat de centres de pràctiques	12
Protocol d'actuació en cas d'accident	16
Alumnes del Grau d'Infermeria menors de 28 anys	16
Alumnes de grau d'infermeria majors de 28 anys	18

Finalitat de l'aprenentatge clínic

Al finalitzar l'ensenyament clínic l'estudiant serà capaç d'integrar els coneixements adquirits en les diferents àrees per poder tenir cura de la persona, des d'una perspectiva holística, tot desenvolupant les competències d'infermeria que li són pròpies.

Assignatures de pràctiques externes

- ESTADES CLÍNiques I (segon curs)
- ESTADES CLÍNiques II (tercer curs)
- ESTADES CLÍNiques III (tercer curs)
- PRACTICUM (quart curs)

Totes són assignatures obligatòries

■ Objectius generals a assolir en totes les assignatures d'aprenentatge clínic

1. Identificar la filosofia, normes i protocols instituits per la divisió d'infermeria on realitza l'ensenyament clínic.
2. Adaptar-se a l'equip d'infermeria i interdisciplinari de salut, establint bona comunicació i capacitat de treballar en equip.
3. Reconèixer l'espai físic on es realitza l'ensenyament clínic dins el pla general de la institució i del sistema de salut.
4. Demostrar capacitat organitzativa.
5. Posar en pràctica l'educació per a la salut a la persona i família, per afavorir nivells òptims d'independència en la satisfacció de les seves necessitats.
6. Utilitzar el mètode científic en les cures d'infermeria.
7. Donar una atenció individualitzada a la persona o comunitat, basada en el model de Virgínia Henderson, desenvolupant una pràctica professional basada en l'ètica i d'acord amb el codi deontològic de la professió.
8. Realitzar les cures d'Infermeria tenint en compte la dignitat, cultura, valors i creences de la persona i família.
9. Demostrar actituds i habilitats que millorin la seva formació, com a futurs professionals, en la cerca i gestió de la informació.
10. Desenvolupar una actitud que afavoreixi la relació d'ajut.
11. Aplicar la recerca com a instrument per augmentar el cos de coneixements de la disciplina d' infermeria.
12. Demostrar una actitud activa en el propi aprenentatge.
13. Utilitzar la pràctica reflexiva per a indentificar les pròpies capacitats i limitacions professionals, i buscar el suport adequat.

■ Competències transversals de les assignatures d'aprenentatge clínic (s'aniran assolint al llarg del currículum pràctic)

- **Compromís ètic.** Capacitat crítica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques.
- **Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat.** Capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions.
- **Capacitat comunicativa.** Capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i una tercera llengua, dominant el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, utilitzar i integrar la informació.
- **Capacitat creativa i emprenedora.** Capacitat de formular, dissenyar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds.
- **Sostenibilitat.** Capacitat de valorar l'impacte social i mediambiental d'actuacions en el seu àmbit / capacitat de manifestar visions integrades i sistemàtiques.
- **Treball en equip.** Capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals.

Assignatures: Estades Clínicas I (3r i 4rt semestre)
 Estades Clínicas II (5è i 6è semestre)
 Estades Clínicas III (5è i 6è semestre)

Competències específiques

- Pràctica professional, ètica i legal. Responsabilitat. Acceptar el deure de rendir comptes i la responsabilitat dels propis judicis i actes professionals. Reconèixer i diferenciar la pròpia responsabilitat de la d'altres membres de l'equip de salut, professionals i no professionals.
- Pràctica professional, ètica i legal. Pràctica ètica. Exercir d'acord als codis deontològics i de conducta de la professió. Exercir amb respecte a la dignitat, cultura, valors, creences i drets de la persona i grups. Defensar els drets de la persona/grups dintre del sistema de salut.
- Pràctica professional, ètica i legal. Pràctica legal. Exercir respectant la legislació vigent. Reconèixer i respondre de forma apropiada a pràctiques que poden posar en perill la seguretat, privacitat o dignitat de la persona. Integrar els coneixements habilitats i actituds per a proporcionar cures infermeres segures i efectives.
- Prestació i gestió de cures. Comunicació terapèutica i relacions interpersonals. Establir, desenvolupar, mantenir i finalitzar apropiadament la relació terapèutica. Comunicar-se eficaçment amb la persona i grup per a facilitar la prestació de cures. Utilitzar estratègies apropiades per a promoure la autoestima, dignitat i benestar de la persona i grup. Afavorir i donar suports a la persona i al grup en la presa de decisions.
- Prestació i gestió de cures. Pràctica Interdisciplinària. Col·laborar amb l'equip interdisciplinari de salut per a proporcionar cures infermeres integrals. Facilitar la coordinació de les cures per assolir els resultats de salut.
- Desenvolupament professional. Contribuir activament al desenvolupament professional continuat per a millorar la pràctica infermera. Contribuir al desenvolupament professional d'altres membres de l'equip de salut.
- Desenvolupament professional. Usar la pràctica reflexiva per a identificar les pròpies capacitats i limitacions professionals i buscar el suport apropiat. Aprofitar les oportunitats d'aprendre amb altres persones que contribueixen a l'atenció de la salut..

Resultats d'aprenentatge

Mostrar responsabilitat en el aprenentatge i adoptar una actitud crítica i reflexiva que se evidencia a través del contingut del diari reflexiu i en la interacció amb el grup, en els seminaris.

- Informar al equip, de les cures que realitza a la persona/família/comunitat.
- Finalitzar les activitats que ha iniciat o a les que se ha compromès.
- Corregir els errors i aplicar mides per prevenir-los i/o evitar-los.
- Identificar i analitzar situacions que comporten dilemes ètics i/o legals.

Adquirir les competències necessàries per a proporcionar cures infermeres a les persones en el seu procés de salut i malaltia des de una perspectiva global i metodològica.

- Recollir informació i realitzar la valoració infermera.
- Analitzar la informació corresponent a diferents situacions clíniques.

- Identificar els problemes i diagnòstics que se fonamenten en la informació disponible i validada.
- Prioritzar la actuació segon necessitades i/o gravetat.
- Planificar la actuació segon el problema de salut.
- Realitzar les activitats de infermera en relació als problemes de autonomia, col·laboració i diagnòstics infermers.
- Avaluar els resultats de la actuació i modificar en funció dels canvis observats.
- Registrar amb un llenguatge científic/professional la informació relacionada en el pla de cures del malalt/família.

Integrar-se i col·laborar amb el equip multidisciplinari de salut, evidenciant mitjançant les valoracions positives que dictamina l'equip.

- Detectar i informar sobre la evolució de la persona en seu procés de salut per afavorir la gestió de les mides terapèutiques i/o socials.
- Tenir en compte la opinió de l'equip multidisciplinari.
- Mantenir una actitud dialogant.
- Utilitzar la argumentació al discutir amb l'equip.

Participar en la dinàmica organitzativa dels àmbits hospitalari i comunitari que se evidencia mitjançant avaluacions in situ i els treballs que es presenten en els seminaris.

- Demostrar habilitat en el maneig de la documentació clínica.
- Organitzar el treball en el temps adequat.
- Prioritzar les activitats a realitzar.
- Demostrar iniciativa i seguretat.
- Respondre davant situacions noves i/o imprevistes.

Demostrar habilitat en la realització dels procediments d'infermera tenint en compte les necessitats i la seguretat de la persona i el entorn, evidenciant-los-en les avaluacions in situ.

- Aplicar les mides de seguretat en la actuació amb la persona/família/comunitat.
- Utilitzar correctament els sistemes de recollida dels materials potencialment contaminants i el seu sistema de desfet.

Desenvolupar habilitats de comunicació efectives que se evidencia mitjançant les avaluacions in situ, els treballs que presenta en els seminaris i en els plans de cures.

- Facilitar la expressió de sentiments sobre el procés de salut de la persona/família.
- Facilitar al malalt la expressió de les seves opinions. Demostrar empatia.
- Argumentar de forma racional les decisions del malalt i família en front les mides preventives, de promoció i terapèutiques.
- Mantenir la confidencialitat de la informació del malalt i/o família.
- Motivar a la població per a que adquireixi i mantingui estils de vida saludables.

Les competències específiques i els resultats d'aprenentatge s'aniran assolint durant la realització de les tres assignatures.

Assignatura: Practicum (8è semestre)

Aquesta assignatura es realitza en el vuitè semestre de GRAU.

Els procediments que l'estudiant ha assolit en les Estadets Clíniques I i II s'integren en el Practicum: Infermeria Materno-Infantil, Infermeria Geriàtrica i Infermeria Psiquiàtrica, tenint en compte cada moment del cicle vital de la persona.

Competències específiques (que s'afegeixen a les anteriors)

- Prestació i gestió de cures. Valoració. Utilitzar un marc de valoració basat en l'evidència per recollir dades sobre la salut física, mental i aspectes socio-culturals de la persona i grup. Analitzar, interpretar i documentar les dades obtingudes.
- Prestació i gestió de cures. Planificació. Establir prioritats per les cures en col·laboració amb la persona i grups. Identificar els resultats previstos i el temps per assolir-los en col·laboració amb la persona i grup. Revisar i documentar el pla de cures amb col·laboració de la persona i grup. Assegurar la continuïtat de les cures per assolir els objectius.
- Prestació i gestió de cures. Execució. Aplicar de forma efectiva d'acord al pla establert, les cures infermeres a la persona i grup. Respondre amb efectivitat a situacions imprevistes o ràpidament canviants. Educar la persona i grup per promoure l'autonomia i el control sobre la seva salut. Utilitzar els recursos de forma efectiva i eficient per promoure cures infermeres d'excel·lència.
- Prestació i gestió de cures. Avaluació. Avaluar els progressos realitzats per la consecució dels resultats previstos en col·laboració de la persona i grup. Documentar i utilitzar els resultats de l'avaluació per a modificar el pla de cures.
- Prestació i gestió de cures. Facilitar un entorn físic, psicosocial, cultural i espiritual que promogui la seguretat de la persona i grup.
- Prestació i gestió de cures. Dirigir, supervisar i avaluar les cures delegades per assegurar que es realitzen de forma segura i efectiva. Delegar a altres persones aspectes de les cures d'acord amb la seva competència.
- Prestació i gestió de cures. Coordinar, utilitzar i gestionar de forma eficaç i eficient els recursos materials i humans. Fomentar, gestionar i avaluar la introducció d'innovacions i canvis en la pràctica infermera i en l'organització de les cures. Integrar en la pràctica els protocols i pautes organitzatives i els estàndars professionals.
- Desenvolupament professional. Identificar la importància de la recerca per a la consecució dels objectius de la salut de la persona i grups. Utilitzar les millors evidències científiques disponibles, l'experiència infermera i el respecte pels valors i creences de la persona i grup, al proporcionar i avaluar les cures infermeres. Donar suport i contribuir a la recerca en les cures infermeres i la salut en general.
- Desenvolupament professional. Prendre part en les activitats de millora de la qualitat.

Resultats d'aprenentatge

Afavorir el desenvolupament professional i el d'altres membres de l'equip.

- Decidir en situacions d'incertesa.
- Gestionar les emocions de forma que permeti una resposta integral a la persona.

- Establir nivells de comunicació efectius amb el malalt i l'entorn.
- Respondre en termes d'actitud positiva davant les situacions evitant l'escepticisme o negativisme.
- Detectar de forma anticipada les expectatives dels malalt i registrar-ho en el pla de cures.
- Generar crítiques i aportar millores (situacions, conflictes, situacions ètiques, etc) en les sessions clíniques/d'infermeria.

Proporcionar cures infermeres basant-se en les millores pràctiques i evidències científiques, tenint en compte els valors i creences de la persona i el grup, quedant constància en el pla de cures i en les avaluacions in situ.

- Establir una comunicació adequada amb el malalt, la família i/o l'entorn que redueixi els riscos derivats de les actuacions professionals.
- Tenir en compte en les seves actuacions les creences i valors de la persona.
- Obtenir una alta preparació personal i professional per a respondre davant situacions imprevisibles derivades de les cures a persones en situacions complexes.

Interactuar en la dinàmica organitzativa de l'entorn assistencial gestionant els recursos humans i materials, evidenciant-se al obtenir valoracions positives de l'equip de treball en què col·labora.

- Adquirir capacitat organitzativa a partir dels recursos disponibles.
- Detectar les diferències i singularitats d'atenció en relació a la situació de salut del malalt i de la seva etapa vital.

Fomentar la innovació i canvis en la pràctica infermera i en l'organització de les cures que s'evidencia en l'elaboració de projectes i/o guies de cures.

- Adquirir visió global i integrar dades rellevants per a les decisions clíniques.
- Establir les pautes més efectives per a la resolució de problemes.

Realitzar els procediments d'infermeria integrant en la pràctica els protocols assistencials, les pautes organitzatives i els estàndars professionals que s'evidencia en les avaluacions in situ.

- Aplicar els protocols de les unitats clíniques.
- Analitzar i realitzar una crítica reflexiva de la documentació vigent.

Supervisar i avaluar les cures delegades a altres persones en període de formació, realitzant l'informe de valoració pertinent.

- Informar del pla de cures als membres de l'equip.
- Valorar les activitats delegades realitzades.
- Registrar les activitats delegades.

Intervenir en activitats de millora de la qualitat col·laborant en la consecució dels objectius establerts.

- Aportar elements que permetin una innovació permanent.

Contribuir a la recerca de les cures infermeres i en la promoció de la salut que s'evidencia en la realització de treballs i/o projectes.

- Exposar i desenvolupar temes que qüestionin la realitat empírica.
- Aplicar el mètode científic.

Al finalitzar aquesta assignatura, l'alumna/e serà competent en la realització dels següents procediments

Infermeria Maternal

1. Aplicar les cures d'infermeria necessàries a les unitats d'hospitalització de ginecologia i obstetrícia.
2. Realitzar les cures d'infermeria al nadó sa.
3. Afavorir el vincle mare-fill, així com el foment de la lactància materna.
4. Col.laborar amb la infermera dins de l'àrea quirúrgica.
5. Saber presentar casos clínics en els seminaris pràctics
6. Participar en l'organització de cada servei, intentant ser el màxim de competent i autònoma.

Infermeria Infantil

1. Conèixer la complexitat del nen malalt i del seu entorn.
2. Reconèixer la importància de mantenir la unitat nen-família dins el procés de l'hospitalització.
3. Reconèixer signes i símptomes de les malalties més freqüents a Pediatria.
4. Practicar activitats de joc amb els nens (entretenir-los, fer-los companyia)
5. Adquirir habilitat en la comunicació amb el nen/a, adaptant-la a la seva edat i al seu estat de salut.
6. Tenir cura del nen/a amb problemes de salut.

Infermeria Geriàtrica

1. Identificar els canvis físics i psicològics que es produeixen en el procés d'envelliment.
2. Valorar el cicle salut/malaltia de la persona gran.
3. Conèixer les característiques de les malalties de la persona gran.
4. Tenir cura de les persones grans segons les seves necessitats de salut.

Infermeria Psiquiàtrica

1. Reconèixer les manifestacions "psíquiques" de la persona en front un problema de salut.
2. Identificar les alteracions psicopatològiques que es poden evidenciar en el procés d'emmalaltir.
3. Distingir les diferents conductes desadaptatives de la persona.
4. Adoptar una actitud que afavoreixi la relació psicoterapèutica amb el malalt.

■ Activitats d'aprenentatge a realitzar durant les pràctiques

1. **L'assistència a les pràctiques és obligatòria en un 100%.**
  - Qualsevol modificació o absència de l'horari de pràctiques s'ha de notificar amb el màxim d'antelació possible.
  - Si per motiu de malaltia o qualsevol urgència no es pot assistir a pràctiques s'ha de notificar al servei on es realitzin les pràctiques i també a l'Escola o a la professora de pràctiques abans de les 8,30 hores (grup matí) i 15,30 hores (grup tarda).

2. **La recuperació de les absències es pactarà amb el professor/a responsable i amb l'equip d'infermeria.**

3. **L'horari de pràctiques és:**

Estades Clínicas I. De 8 a 14 hores, grup matí. De 15 a 21 hores, grup tarda. De dilluns a divendres.

Estades Clínicas II. De 8 a 15 hores, grup matí. De 15 a 22 hores, grup tarda. De dilluns a divendres.

Estades Clínicas III. De 8 a 14 hores, grup matí. De 15 a 21 hores, grup tarda, i de 14 a 15 hores grup matí i tarda, els dies que estiguin programats tallers obligatoris. De dilluns a divendres.

Practicum. De 8 a 14 hores, grup matí. De 15 a 21 hores, grup tarda. De dilluns a divendres.

  - En funció dels torns d'Infermeria, algun centre pot variar aquesta franja horària. Aquells alumnes que per motius aliens a l'escola hagin de fer un horari diferent, ho sol·licitaran per escrit a la Cap d'estudis.
  - Hi ha un descans de 20-30 minuts per esmorzar / berenar, sempre adequant aquest horari a les necessitats del servei.

4. **El seguiment de les pràctiques el realitzaran les professores/tutores de l'assignatura juntament amb les infermeres docents dels centres de pràctiques que s'assignin a cada alumne.**

5. **Durant l'exercici de les pràctiques assistencials és obligatori utilitzar:**
  - Uniforme de l'Escola
  - Sabata blanca
  - Placa d'identificació
  - Tisores
  - Bolígraf de quatre colors
  - Rotulador negre Llibreta petita Calculadora

6. **Per evitar el risc d'infeccions nosocomials, cal respectar de forma estricta les normes higièniques dictaminades pel Departament de Sanitat:**
  - No es podran portar pulseres, anells ni percings.
  - Cal portar el cabell recollit, les ungles netes, curtes i sense esmalt.

7. **En cas d'accident durant les pràctiques clíniques (punxades, caigudes...) cal seguir el protocol establert pel centre hospitalari i es comunicarà ràpidament a l'escola.**

És imprescindible el correcte compliment de la normativa per poder superar favorablement les pràctiques.

Llistat de centres de pràctiques

Hospital Infantil Sant Joan de Déu

Passeig Sant Joan de Déu, 2
08950 Esplugues
Tel.: 93 253 21 00

Hospital Mútua de Terrassa

Pl. Doctor Robert, 5
08221 Terrassa
Tel.: 93 736 50 50

Hospital Sant Rafael

Passeig Vall d'Hebron, 107
08035 Barcelona
Tel.: 93 211 25 08

Hospital San Rafael

C/ San Juan de Dios, 15
18001 Granada
Tel.: 958 27 57 00

Hospital de Barcelona

Avda. Diagonal, 660
08034 Barcelona
Tel.: 93 254 24 00

Hospital Clínic i Provincial de Barcelona

C/ Villarroel, 170
08036 Barcelona
Tel.: 93 227 54 00

Clínica Corachan

C/ Bohigas, 19
08017 Barcelona
Tel.: 93 254 58 00

Hospital Municipal de Badalona

Via Augusta, 9-13
08911 Badalona
Tel.: 93 464 83 33

Hospital Sagrat Cor

C/ Viladomat, 288
08029 Barcelona
Tel.: 93 430 58 00

Consorci Sanitari de l'Anoia

Av. Catalunya, s/n
08700 Igualada
Tel.: 93 807 55 00

Parc Sanitari Sant Joan de Déu

C/ Camí Vell de la Colònia, 25
08830 St. Boi de Llobregat
Tel.: 93 640 63 50

Consorci Sanitari del Maresme (Mataró)

Carretera Cirera, s/n
08304 Mataró
Tel.: 93 741 77 00

USP Institut Universitari Dexeus

C/ Sabino Arana, 5-19
08028 Barcelona
Tel.: 93 227 47 47

Clínica Delfos

Av. Vallcarca, 151
08023 Barcelona
Tel.: 93 254 50 00

Hospital Universitari Vall d'Hebró

Passeig Vall d'Hebron, 119-129
08035 Barcelona
Tel.: 93 489 30 00

Hospital Sant Joan Despí, Moisès Broggi

c/ Jacint Verdaguer, 90
08970 Sant Joan Despí
Tel.: 93 553 12 00

Benito Menni. Complejo asistencial en Salud

C/ Dr. Antoni Pujades, 38
08830 Sant Boi de Llobregat
Tel.: 93 652 99 99

Sant Joan de Déu. Serveis Sociosanitaris

Via Augusta, 66
08950 Esplugues de Llobregat
Tel.: 93 470 64 12

Consorci Sanitari del Garraf.
Hospital residència Sant Camil
Ronda Sant Camil, s/n
08810 Sant Pere de Ribes
Tel.: 93 896 00 25

Clínica Diagonal
C/ St. Mateu, 24-26
08950 Esplugues de Llobregat
Tel.: 93 205 32 13

Fundación Instituto San José (Madrid)
C/ Pinar de San José, 98
28054 Madrid
Tel.: 91 508 01 40-41

Hospital San Juan de Dios (Pamplona)
C/ Beloso Alto, 3
31006 Pamplona
Tel.: 948 296 000

Hospital San Juan de Dios (Zaragoza)
P^a Colon, 14
50006 Zaragoza
Tel.: 976 271 660

Hospital Sant Joan de Déu (Palma de Mallorca)
Passeig Cala Gamba, 35
07007 Palma de Mallorca
Tel.: 971 265 854

Fundació Asil Hospital de La Garriga
C/ Llerona, 2
08530 La Garriga
Tel.: 93 871 40 06

Socio Sanitari del Carme
Camí de Sant Jeroni de la Murtra, 60
08917 Badalona
Tel.: 93 507 47 10

ABS Gavà II
Riera de les Parets, 7
08850 Gavà
Tel.: 93 638 34 00

ABS Molí Nou
Camí Vell de la Colònia, s/n
08830 Sant Boi de Llobregat
Tel.: 93 654 33 00

ABS Montclar

C/ Francesc Pi i Margall, 115
08830 Sant Boi de Llobregat
Tel.: 93 652 91 10

ABS Morera-Pomar

C/ Pere III, 1-7
08915 Badalona
Tel.: 93 465 52 00

ABS Montigalà-Apenins

C/ Apenins, s/n
08917 Badalona
Tel.: 93 395 17 79

ABS Montgat Tiana

C/ Sant Antoni Maria Claret, s/n
08390 Montgat
Tel.: 93 469 49 30

ABS Sant Vicenç dels Horts

Ctra. Sant Boi, 108
08620 Sant Vicenç dels Horts
Tel.: 93 656 53 11

ABS Viladecans

C/ Mare de Déu de Montserrat, 124-126
08840 Viladecans
Tel.: 93 658 68 12

ABS Viladecans – 2

C/ Dos de Maig, 43-45 (interior)
08840 Viladecans
Tel.: 93 658 68 12

CAP Nova Lloreda (ABS 8-10)

Districte 2
Av. Catalunya, 62-64
08917 Badalona
Tel.: 93 460 39 00

* ABS segons curs acadèmic

Protocol d'actuació en cas d'accident

Alumnes del Grau d'Infermeria menors de 28 anys

Introducció

Els estudiants d'Infermeria estan exposats al risc de contagi durant el període de pràctiques, en cas que hi hagi hagut una exposició accidental a material biològic, risc al qual està exposat tot el personal sanitari.

El risc de contagi per al virus de l'hepatitis B (VHB) està quantificat en un rang que va d'un 6% (HbsAg+) a un 30%-43% (HbeAg+). Amb relació al virus de l'hepatitis C (VHC) el risc d'adquisició està quantificat en un 3,2% . El risc de transmissió en un 0.36%. Aquestes xifres poden modificar-se dependent del nombre d'exposicions accidentals i l'estat serològic dels pacients que s'atenen. (1)

És un fet per destacar que tots els estudis sobre exposicions accidentals en hospitals conclouen assenyalant que són els professionals d'infermeria, el col·lectiu que pateix el major nombre d'exposicions accidentals (entre 50% - 60% dels accidents declarats).

És per aquest motiu que, juntament amb els programes de vacunacions, cal aplicar mesures preventives adequades per evitar els possibles riscos i realitzar les intervencions per a la profilaxi postexposició.

Amb aquest protocol es pretén fonamentalment:

- Definir els criteris d'inclusió en relació a les vacunes i exposició accidental als agents biològics.
- Explicar el procediment d'actuació en cas d'accident.
- Descriure les mesures d'immunització (passiva o activa) i de quimioprofilaxi postexposició.
- Enumerar la relació de centres amb assegurança escolar.

(1) Dr. Josep Vaqué Rafart. "Actuació davant dels accidents per exposició a agents biològics".

Criteris d'inclusió: vacunes i exposicions accidentals als agents biològics

S'inclouen tots ells accidents en els quals s'han produït la inoculació de sang i/o altres líquids biològics en un alumne en període de pràctiques, bé sigui de forma percutània (punxades, talls, contacte amb pell no intacta) o a través de mucoses (esquitxades).

Es defineix com a:

- FONT: la persona de qui procedeix el material biològic inoculat durant l'accident.
- RECEPTOR: la persona que rep la inoculació de material biològic durant l'accident.

Protocol de mesures preventives

Via parenteral i cutània mucosa: hepatitis B, C i VIH.

Hepatitis B

En el primer curs, si l'alumne no està vacunat ha de fer-ho en un servei de medicina preventiva abans d'assistir a les pràctiques clíniques.

Hepatitis C i VIH

Atès que no hi ha vacuna s'explicaran les precaucions estàndard abans d'anar a les pràctiques clíniques treballarà el tema posant èmfasi en aquelles manipulacions que l'evidència ens demostra que comporten més risc. També es treballaran els aïllaments.

Via aèria. Tuberculosi pulmonar (TBC)

Cal saber si els estudiants són PPD positius o negatius des del primer curs, i abans de començar les pràctiques clíniques, per tal de tenir una dada fiable i poder fer un seguiment si es dona el cas d'un contacte.

Es treballarà l'aïllament respiratori.

Protocol d'actuació en cas d'accident

Exposició percutània

Renteu bé la zona d'inoculació amb aigua i sabó i desinfecteu-la amb solució de povidona iodada al 10% (Betadine®), o alcohol de 70°. S'ha de deixar actuar 10 minuts

Exposició de mucoses

Cal fer una irrigació amb solució salina isotònica durant 10 minuts o amb aigua abundant.

Punxada accidental

Renteu bé la zona d'inoculació amb aigua i sabó i desinfecteu-la amb solució de povidona iodada al 10% (Betadine®), o alcohol de 70°. S'ha de deixar actuar 10 minuts.

El tractament profilàctic s'ha d'iniciar al més aviat possible, atès que l'eficàcia de la quimioprofilaxi antitretroviral per a la prevenció de la transmissió ocupacional del VIH està al voltant del 80 %. Per tal de garantir aquesta eficàcia és molt important l'inici precoç de la quimioprofilaxi, que s'ha de fer abans que hagin transcorregut dues hores des de la punxada.

Declaració de l'accident

- Notifiqueu l'accident a la persona responsable (supervisor, tutor o professor) del centre de pràctiques i de l'escola.
- Empleneu la documentació relativa a l'assegurança escolar que es donarà a l'Escola.
- Poseu-vos en contacte amb el Servei de Salut Laboral o Medicina Preventiva o amb la Institució de referència per tal de fer els controls i el seguiment posterior.

Centre que té conveni amb l'assegurança escolar

Corporació Mèdica Catalana (Clínica St. Honorat)

Av. del Tibidabo, 20
08031 Barcelona
Tel.: 93 418 68 40 - 93 418 43 97

Alumnes de grau d'infermeria majors de 28 anys

En cas d'accident de l'alumne/a en el centre de pràctiques:

- Comunicar-ho al tutor/a de pràctiques del centre o a la direcció del postgrau o màster, en cada cas.
- Si l'accident té lloc en un dia laborable, l'alumne/a s'ha de posar en contacte amb l'escola per informar de l'accident.
- Secretaria informará a l'alumne de a quins centres pot acudir (mirar llistat de centres).
- Quan l'alumne/a va al centre, ha d'informar-los que serà l'escola qui es farà càrrec de la despesa ocasionada amb les proves o l'atenció mèdica prestada. Ha d'anar amb el parte d'accident (que secretaria li facilitarà).
- Secretaria ha de trucar a **MAPFRE: 902 136 524**.
- Donar núm. de **pòlissa: 055-1080404172**; dades alumne/a: nom, adreça i mòbil. Mapfre ens facilitarà un núm. d'expedient.
- Emplenar parte amb núm. d'expedient i portar al Centre Hospitalari (si ja li han fet l'anàlisi).
- Fer fotocòpia del parte per l'Escola i registrar-lo.
- L'alumne/a ha de demanar l'informe mèdic al centre i facilitar-lo a l'escola.
- L'escola abonará l'import de la factura al centre mèdic.
- L'escola demanará que la companyia asseguradora retorni l'import de la factura, adjuntant la factura que prèviament ja ha abonat i l'informe mèdic.
- En cas que l'accident tingui lloc en cap de setmana o en horari nocturn, quan l'escola està tancada, l'alumne/a abonará la despesa i presentarà a l'escola la factura i l'informe mèdic. Posteriorment se li farà la devolució per part de la companyia asseguradora, directament a l'alumne/a o bé mitjançant l'escola.